

ТАРАҚҚИЁТНИНГ ХАҚИҚИЙ МЕЗОНИ —

ҲАР БИР ОИЛАНИНГ ФАРОВОНЛИГИ

Давлатимиз раҳбари раислигида Андижон вилоятини ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш масалаларига бағишлаб ўтказилган йиғилишда иштирок этар эканмиз, унда белгиланган вазифаларнинг туб моҳияти инсон кадрини улуглашга қаратилганига яна бир бор гувоҳ бўлдик.

Бу вазифалар ҳар бир фуқаро муносиб меҳнат қилиши, барқарор даромад топиши ва фарзандлари келажагига ишонч билан қараши учун зарур шарт-шароит яратишга йўналтирилгани билан аҳамиятлидир.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН
ЮКСАЛИШИ

янги
имкониятлардан
бахтли ҳаёт сари

ОЧИҚЛИК

ДАВЛАТДАН
ҲАМ,
ЖАМИЯТДАН
ҲАМ

МАСЪУЛИЯТ
ТАЛАБ ҚИЛАДИ

...Очиқликни бир кунда қарор топадиган жараён сифатида ҳам қабул қилиб бўлмайди. У ҳар кунги муносабатларда, берилган саволга жавобда, танқидга муносабатда ва жамоатчилик фикри инобатга олинган қарорларда намоён бўлади.

ПОЙТАХТ ИНФРАТУЗИЛМАСИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ

МАВЖУД ЯШИЛ ВА ЖАМОАТ ХУДУДЛАРИНИ ҚИСҚАРТИРИШ
ҲИСОБИГА АМАЛГА ОШИРИЛМАСЛИГИ КЕРАК

Ижтимоий тармоқлар ва очиқ манбаларда Тошкент шаҳри марказида, Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Миллий кутубхонаси ортида жойлашган қарийб 1,3 гектар ҳудудда давлат-хусусий шериклик асосида автотураргоҳ ташкил этиш режалаштирилаётгани ҳақида маълумотлар тарқалмоқда.

Айни пайтда, лойиҳанинг аниқ чегаралари, ер участкасининг ҳуқуқий мақоми, автотураргоҳ учун ажратиладиган майдон ҳамда мавжуд яшил ҳудуднинг қанча қисми сақлаб қолиниши ҳақидаги тўлиқ ва тасдиқланган маълумотлар жамоатчиликка очиқ тақдим этилмаган.

Агар тарқалаётган маълумотлар тасдиқланса ва мавжуд яшил ҳудуднинг бир қисми автотураргоҳ учун ажратилиши назарда тутилган бўлса, бу жиддий саволларни келтириб чиқаради.

Партия масалала олдиндан салбий муносабатда бўлиш тарафдори эмас. Бироқ позициямиз аниқ: мавжуд яшил ҳудудни аввал қисқартириб, кейин уни "ободонлаштириш" деб тақдим этишга йўл қўйиб бўлмайди.

Қонунчиликка мувофиқ скверлар, истироҳат боғлари, хиёбонлар ва сайилгоҳларни, шунингдек,

улардаги дарахтларни муҳофаза қилиш бўйича ҳуқуқий қафолатлар кучайтирилган.

Қонунда давлат мулки бўлган ва аҳолининг маданий-маиший эҳтиёжларини қондириш ҳамда дам олиши учун фойдаланиладиган ерларни муҳофаза қилишга қаратилган қатор чекловлар белгиланган.

"Адолат" социал-демократик партиясининг Сайловолди дастурида ҳам истироҳат боғлари, сайилгоҳлар ва ижтимоий аҳамиятга эга объектларни сақлаб қолиш, уларнинг ҳудудларини сотиш, хусусийлаштириш ёки бегоналаштиришга йўл қўймаслик позицияси белгиланган.

Шу боис партия учун масаланинг принципиал жиҳати битта: шаҳар инфратузилмасини ривожлантириш мавжуд яшил ва жамоат ҳудудларини қисқартириш ҳисобига амалга оширилмаслиги керак.

Транспорт инфратузилмасини ривожлантириш за-

рур. Аммо бу каби чоралар мавжуд хиёбонлар ва аҳоли фойдаланаётган яшил ҳудудлар манфаати билан тўқнаш келганда, жамоат манфаати, экологик барқарорлик ва қонун талаблари устувор бўлиши лозим.

Шу муносабат билан, "Адолат" СДП ТЕГИШЛИ ВАҚОЛАТЛИ ОРГАНЛАР МАЗКУР МАСАЛА БҲЙИЧА ЖАМОАТЧИЛИККА АНИҚ ВА ТўЛИҚ МАълУМОТ БЕРИШИ МУҳИМ, ДЕБ ҲИСОБЛАЙДИ. ХУСУСАН, 1,3 ГЕКТАР ЕР УЧАСТКАСИНИНГ ҲУқУқИЙ МАқОМИ, ЛОЙИХАНИНГ АНИҚ СХЕМАСИ, АВТОТУРАРГОҲ УЧУН АЖРАТИЛИШИ РЕЖАЛАШТИРИЛАётГАН МАЙДОН, МАВЖУД ВА ЛОЙИХАДАН КЕЙИН САқЛАНАДИГАН ЯШИЛ ХУДУД ҲАЖМИ ҲАМДА ДАРАХТЛАР ҲОЛАТИ ОЧИқ КўРСАТИЛИШИ ЗАРУР.

Агар тарқалаётган маълумотларда ноаниқлик мавжуд бўлса ёки лойиҳа амалда яшил ҳудудни қисқартиришни умуман назарда тутмаса, бу ҳам расмий маълумотлар ва лойиҳа ҳужжатлари билан жамоатчиликка очиқ тушунтирилиши максадга мувофиқ.

Пойтахтга автотураргоҳлар керак, аммо яшил ҳудудлар эвазига эмас.

"Адолат" СДП Матбуот хизмати

1 октябрь –
Ўқитувчи ва мураббийлар
кўни билан барчани
табриклаймиз!

Абдулла ОРИПОВ,
халқ шоири,
Ўзбекистон Қаҳрамони

Муаллим

Муаллим ҳақида сўзим ушбўдир:
Муаллим камолот ичра кўзгудир.
Ўқидим Геродот, тарихни кўп бор,
Фаробий, Дантени такрор ва такрор.

Барини ўқидим, лол қолди ақлим,
Барига устозсан ўзинг, муаллим.
Алишер қалбига солган сеҳр-файз
Сенсан, эй муаллим, устоз Абул-Лайс.

Қутлуг хонадонда қутлуг калом бу,
Ҳамид Олимжон бу, Ғафур Ғулом бу.
Буюк Темур сендан топгандир таълим,
Сен шундоқ, азиз зот, азиз муаллим.

Рост айтсам, ўзингсан энг аввал даҳо,
Сен ҳаёт ганжиди дурри бебаҳо.
Улуг айёмингда шеърин калом бу,
Шогирдлар номидан қутлуг салом бу.

ТАРАҚҚИЁТНИНГ ҲАҚИҚИЙ МЕЗОНИ —

ҲАР БИР ОИЛАНING ФАРОВОНЛИГИ

Озода ПАРПИБОЕВА,
“Адолат” СДП
Сиёсий Кенгаши
раисининг ўринбосари

1 Президентимизнинг қуйдаги
фикри эса муҳокамаларнинг
бош мезонини аниқ ифода этди:
«Бизга ўсишдаги рақамлар
эмас, балки ҳар бир кўрсаткич ҳар
бир оиланинг кундалик ҳаётига қан-
дай ўзгариш олиб киргани муҳим».

Бу ёндашув партияимизнинг мақсад-
лари билан тўла ҳамоҳанг. Сайловолди
дастуримизда алоҳида қайд этиб ўт-
ганимиздек, партияимиз давлат ва жамият
ҳаётида ижтимоий адолат ҳамда тенг
имкониятлар қарор топишини ўзининг
устувор вазифаси сифатида билади ва
шу боис ҳам бундай ёндашув биз учун
муҳим аҳамиятга эга.

Дарҳақиқат, жамиятда ислохотларга
бўлган ишонч иқтисодий юксалиш оила
бюджетига, таълим сифатида, тоза
ичимлик суви таъминотида ва яшаш
шароитида сезилгандагина мустаҳкам-
ланади. Шу маънода, вилоят иқтисо-
диётининг биринчи ярим йилликда 8,8
фоиз ўсгани салмоқли натижа бўлиш
билан бирга, бу ўсиш самарасини ҳар
бир хонадонга етказиш алоҳида масъу-
лиятни ҳам талаб қилади.

Йиғилишда инвестициялар сифатига
қўйилган талаблар ғоят муҳимдир. Ер
ресурслари чекланган Андижонда ҳар
бир қарчч ердан самарали фойдала-
ниш, юқори қўшилган қийматли маҳсу-
лотлар ишлаб чиқариш ва муносиб ҳақ
тўланадиган иш ўринларини яратиш
муҳим. Саноат ва тадбиркорлик учун
ажратилган минг гектар ерда камида 70
минг юқори даромадли иш ўрни ташкил
этиш вазифаси ана шу мақсадга қарат-
илган.

«Асака муҳандислик водийси»ни
ташкил этиш ташаббуси эса Андижон-
нинг саноат таърибасини ёшлар би-
лими ва илмий изланишлари билан
уйғунлаштириш имконини беради. Та-
лабанинг ғояси илмий ишланмага,
ишланма эса тайёр маҳсулотга айла-
надиган муҳит яратилса, ёшлар ўз са-
лоҳиятини айнан юртимизда рўёбга
чиқаради. Олий таълим муассасалари
ва техникумларни ишлаб чиқариш би-
лан боғлаш, дуал таълимни кенгайти-
ришга доир вазифалар ҳам таълимнинг
амалий самарадорлигини оширишга
хизмат қилади.

Меҳнаткаш инсоннинг манфаатлари
ҳимоя қилиниши, унинг касбий ўсиши
ва оиласи фаровонлиги иш берувчи
учун ҳам устувор бўлиши лозим. Шу
жиҳатдан, йиғилишда илгари сурилган
икки ташаббус алоҳида аҳамиятга эга.

Биринчиси — камида минг нафар
ишчиси бўлган корхоналарнинг ходим-

ларни ўқитиш, уларни ишга олиб ке-
лиш ва олиб кетиш харажатларининг
ярмини компенсация қилиш.

Иккинчиси — бундай корхоналарда
камида беш йил ишлаган ходимлар
фарзандларининг ўқиш учун кон-
тракт тўловини қоплаш. Бу чора-
ларда ишлаб чиқаришни қўллаб-қув-
ватлаш ва инсон капиталига сармоя
киришти ўзаро уйғунлашмоқда.

Хотин-қизлар бандлиги масаласи
ҳам алоҳида эътиборга лойиқ. Йиғи-
лишда вилоятда ишлаш истистади
бўлган уч минг нафар аёл бола пар-
вариши сабабли ишга чиқа олмаёт-
гани қайд этилди. Уларнинг фарзанд-
ларини мактабга таълим ташкилот-
ларига жойлаштириш имкониятини
кенгайтириш аёлларга ўз касбига қай-
тиш ва жамият ҳаётида фаол ишти-
рок этиш йўлини очади, оила дарома-
дини ҳам оширади. Демак, бандлик
сиёсати ҳар бир инсоннинг реал ҳа-

ётий шароитини ҳисобга олган ҳолда
амалга оширилади.

Тадбиркорликда тенг имкониятларни
таъминлаш молиявий ресурслардан
фойдаланишни енгиллаштиришни ҳам
тақозо этади. Йил бошидан гаров ёки
кафил тополмаган 35 минг кишига кре-
дит берилмагани бу масаланинг қан-
чалик долзарблигини кўрсатади. Кре-
дит ажратишда реал пул оқими ва узоқ
муддатли шартномаларга таяниш, 500
миллион сўмгача бўлган лойиҳалар
учун бизнес-режа талабини бекор қи-
лиш бўйича белгиланган ёндашувлар
ташаббуркор инсонларга ўз ғояларини
амалга ошириш учун кенгроқ имконият
очади.

Тоза ичимлик суви, уй-жой, йўл ва
мактабга таълимга доир вазифалар
ҳам аҳоли фаровонлиги билан бево-
сита боғлиқ. Бир миллион кишининг сув
таъминотини яхшилашга қаратилган
магистрал қувур лойиҳаси қўллаб хо-
надонларнинг кундалик ташвишини енгиллаштиришга хизмат қилади. Ижтимоий адолат одамларнинг ана шундай оддий, ammo ҳаётий эҳтиёжлари қондирилишида ҳам намоён бўлади.

Белгиланган вазифалар ижросига
ҳисса қўшиш партияимиз депутатлари
ва ҳудудий ташкилотларидан фаол-
лик ҳамда масъулият талаб этади.
Ажратилаётган маблағларнинг ман-
зилли ва самарали сарфланиши, яра-
тилаётган иш ўринларининг барқарор-
лиги, аҳоли муносабатларининг
ҳал этилиши депутатлик назорати-
нинг устувор йўналишлари бўлиши
лозим. Одамларнинг фикрини эши-
тиш, муаммоларини мутасадди идо-
ралар олдига қўйиш ва ечимига эри-
шиш — доимий вазифамиз.

Ҳеч шубҳасиз, Андижоннинг меҳнат-
севар аҳолиси, тадбиркорлик салоҳи-
яти ва ёшларининг билими белгилан-
ган эзгу мақсадларга эришишда муста-
ҳкам таянч бўлади.

УСТОЗНИНГ ҚАДРЛИ МЕҲНАТИ,

ОИЛАСИ ВА ФАРЗАНДАРИНИНГ БАХТ-САОДАТИ ДАВЛАТ ЭЪТИБОРИДА

Мамлакатимизда таълим соҳаси, айниқса, педагог-
ларнинг меҳнати ва ижтимоий мақомига бўлган эъти-
бор тобора кучайиб бормоқда. Буни илму ирфон, зиё, та-
факкур ва ҳикматлар хазинаси бўлган устоз ва мураб-
бийларни қўллаб-қувватлашга қаратилган изчил
чора-тадбирлар, яратилаётган имтиёз ва имкониятлар
мисолида яққол кўриш мумкин.

Шу нуқтаи назардан, педагогларнинг фарзандларини
қўллаб-қувватлашга қаратилган яна бир муҳим қарор-
нинг қабул қилингани жамоатчилик томонидан катта
қизиқиш билан кутиб олинди.

Абдукамол РАҲМОНОВ,
“Адолат” СДП Сиёсий Кенгаши
раисининг ўринбосари

Вазирлар Маҳкамасининг 2026 йил 17 сентябрдаги тегишли қарорига мувофиқ, 2026/2027 ўқув йилидан бошлаб педагогларнинг давлат олий таълим ташкилотларининг бакалавриатида кундузги таълим шаклида тўлов-контракт асосида таҳсил олаётган фарзандларига контракт тўлови бўйича 30 фоиз миқдорида чегирма берилиши ўқитувчилар учун катта ёрдам бўлди.

Бу, аввало, педагоглар оилаларининг ижтимоий қўллаб-қувватлани-
шини кучайтириш, айниқса, ўз фарзанди ҳам келгусида педагог бўли-
шини истаётган педагог ота-оналарнинг ниятини рўёбга чиқаришга
хизмат қиладиган амалий механизмдир.

Зеро, бугунги ўқитувчи ўз касбий вазифасини фидойилик билан ба-
жариш баробарида фарзандининг таълими, унинг айнан педагоглар йў-
лидан бориши ҳақида ҳам қайғуради. Олий таълим контрактни эса қўл-
лаб оилалар учун салмоқли молиявий юк ҳисобланади. Шу боис педа-
гоглар фарзандига берилаётган 30 фоизлик чегирма оиланинг ушбу
харажатларини муайян даражада енгиллаштиради.

Бундай саъй-ҳаракат — устозлар меҳнатига муносиб эътиборгина бўлиб қолмай, муаллимлар сулоласини яратишга қўйилаётган мустаҳкам пойдевордир.

“Адолат” социал-демократик партияси учун таълимнинг сифатли ва ҳақма учун очиқ бўлиши, инсоннинг билим олиш ҳуқуқи, ижтимоий адолат ва тенг имкониятлар масалалари доимо муҳим аҳамият касб этиб келган.

Шу нуқтаи назардан қараганда, мазкур ташаббуснинг аҳамияти фақатгина 30 фоизлик чегирма билан чекланиб қолмайди.

Унинг замирида “устознинг қадрли меҳнати, оиласи ва фарзандлари-
нинг бахт-саодати давлат эътиборида”, деган муҳим ижтимоий ёнда-
шув мужжасам.

Ўқитувчи болага таълим беради. Унга китоб ўқишни, илмни, касбни,
ҳаётда ўз ўрнини топишни ўргатади. Шунинг учун ҳам ўқитувчинини қўл-
лаб-қувватлаш — аслида бутун жамиятнинг интеллектуал салоҳиятини
қўллаб-қувватлашдир.

ИМТИЁЗНИНГ ИЖТимоий аҳамияти бисёр. Бугун бир педагог
оиласида фарзанд олий маълумот олаётган бўлса, бу нафақат
бир оиланинг, балки мамлакатнинг инсон капиталига қирити-
лаётган сармоядир.

30 фоизлик чегирма эса ота-онанинг молиявий имкониятла-
рини енгиллаштириб, фарзанднинг олий маълумот олишини
давом эттириши учун қўшимча имконият яратади.

Айниқса, бир оилада бир неча фарзанд олий таълим олаётган ҳолат-
ларда бундай ижтимоий кўмакнинг аҳамияти янада ортади.

Энг муҳими, мазкур ёндашув ёш авлодга ҳам муҳим бир ғояни
сингдиради: жамиятда ҳалол меҳнат қилаётган инсоннинг меҳнати
қадрланади ва унинг оиласи ҳам эътиборсиз қолмайди.

Давлатнинг педагогларга муносабати, аввало, унинг таълим ва кела-
жак авлодга муносабатини кўрсатади.

Шунинг учун бугун педагогларнинг меҳнат шароити, касбий ўсиши,
ижтимоий ҳимояси ва фарзандларининг таълим олиши учун яратила-
ётган имкониятларни бир-биридан ажратиб қараб бўлмайди.
Уларнинг барчаси ягона мақсадга — биринчидан, ўқитувчининг
меҳнати жамият ва давлатни ривожлантириш, баркамол авлодни шакл-
лантириш ҳамда халқнинг маънавий-маданий салоҳиятини бойитишга
қаратилган меҳнатини қадрлашга, иккинчидан, билимли, эркин фикрлай-
диган ва мамлакат тараққиётига муносиб ҳисса қўша оладиган авлодни
тарбиялашга хизмат қилади.

“Адолат” СДП нуқтаи назаридан, инсон манфаатларини таъминлаш,
ижтимоий ҳимояни кучайтириш ва таълим олиш учун тенг имконият-
ларни кенгайтиришга қаратилган ҳар қандай алоҳида чора жамият та-
раққиёти учун муҳим аҳамиятга эга.

Бугун устозларнинг фарзандига берилган имконият — эртага мам-
лакатнинг ўзига қайтиб келадиган инвестициядир. Зеро, устозларга
ғамхўрлик — таълимга ғамхўрлик. Таълимга ғамхўрлик — миллат кела-
жига ғамхўрликдир.

Фракция йиғилиши

ҚОНУНЧИЛИКДА ЯГОНА ТАРТИБ БЕЛГИЛАНМОҚДА

Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги “Адолат” СДП
фракцияси йиғилишида “Ўзбекистон Республикасининг ай-
рим қонун ҳужжатларига ўзгартириш ва қўшимчалар кири-
тиш тўғрисида”ги қонун лойиҳаси кўриб чиқилди.

Хужжат билан дахлсизлик ва имму-
нитетга оид процессуал нормаларни
аниқлаштириш ва ягона тизимга бир-
лаштириш мақсадида бир қатор қонун
ҳужжатларига ўзгартириш ва қўшимча-
лар киририлмоқда.

Жумладан, Жиноят-процессуал ко-
декси “Дахлсизлик ва иммунитетга эга
шахсларга нисбатан иш юритиш” деб
номланган анги боб билан тўлдирил-
моқда.

Шунингдек, Жиноят кодексига дахл-
сизлик ва иммунитет кафолатларини
қонунга хилоф бузганлик учун жавобгар-
лик, Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги
кодексида эса алоҳида иш юритиш тарти-
бини назарда тутувчи нормалар акс эт-
моқда.

— Амалдаги қонунчилигимизда дахл-
сизлик ва иммунитетга оид норма-
ларнинг турли қонун ҳужжатларида
тарққ ҳолда белгилангани ҳуқуқни
қўллаш амалиётида турлича ёнда-
шувларга сабаб бўлиши мумкин. Шу

сабабли мазкур кафолатларни ягона
процессуал механизм асосида тизим-
лаштириш лозим. Бунда дахлсизлик
институтини жавобгарликдан озод қи-
лиш воситаси эмас, балки қонунда
белгиланган махсус тартибларга
риоя этган ҳолда шахснинг ҳуқуқий
мақомини ҳимоя қилиш кафолати си-
фатида аниқ белгиланмоқда, — деди
фракция аъзоси Дилмурод Исмои-
лов.

Йиғилишда қайд этилганидек, қонун
лойиҳасининг қабул қилиниши процес-
суал нормаларни ўзаро мувофиқлашти-
риш, уларни ҳуқуқни муҳофаза қилувчи
органлар, прокуратура ва судлар томо-
нидан турлича талқин қилиш ҳолатла-
рининг олдини олиш, асоссиз таъқиб
ва хизмат ёки касбий фаолиятга гай-
риқонуний аралашуш хавфини олдини
олишга хизмат қилади.

Муҳокамалардан сўнг, қонун лойи-
ҳаси фракция аъзолари томонидан қўл-
лаб-қувватланди.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН ЮКСАЛИШИ – ЯНГИ ИМКОНИЯТЛАРДАН БАХТЛИ ҲАЁТ САРИ

Давлатимиз раҳбарининг Қорақалпоғистонга ташрифини бундан ўн йил аввал бошланган ижтимоий-иқтисодий сиёсат натижаларини баҳолаш имконияти сифатида кўриш мумкин. Ушбу сиёсатнинг асосий мазмун-моҳияти инсон имкониятларини кенгайтиришдан иборат. Муносиб меҳнат, тиббий хизматдан фойдаланиш имконияти, сифатли таълим ва оила фаровонлиги Янги Ўзбекистоннинг барча ҳудудларини ривожлантиришда амалий мезонларга айланмоқда.

Нодира РАШИДОВА,
Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги
“Адолат” СДП фракцияси аъзоси

Давлатимиз раҳбарининг 2016 йилдан буён Қорақалпоғистонга қаратаётган алоҳида эътибори чуқур асосларга эга. Худудда Орол фожиасининг оқибатлари, сув танқислиги ва аҳоли пунктларининг оқибатда жойлашгани ижтимоий қийинчиликларни янада кучайтирган. Шу боис ушбу ҳудудда дастлабки шароитлардаги тенгсизлиқни ҳисобга оладиган ва қўшимча ресурсларни аҳоли кўпроқ қийинчиликларга дуч келаётган жойларга йўналтирадиган сиёсат зарур эди. Шу боис Оролбўйини ривожлантириш Янги Ўзбекистондаги ислохотларнинг энг муҳим йўналишларидан бирига айланди.

2017 йил 20 январда Қорақалпоғистон Шавкат Мирзиёев Президент этиб сайланганидан сўнг ташриф буюрган биринчи ҳудуд бўлди. Ушанда аҳолининг ичимлик суви билан таъминлаш, тиббий ёрдам сифатини яхшилаш, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш, мактабларни янгилаш ҳамда меҳнат бозорига талаб юқори бўлган мутахассисларни тайёрлаш вазифалари белгилаб берилди. Узунлиги 101 километр бўлган «Кўнгирот – Мўйноқ» сув қувури қурилиши бошланди. Аҳолининг ташвиши ва муаммоларини бевосита оилалар, маҳаллалар ва олис овулларга бориб ўрганиш талаби принципиал аҳамият касб этди. Шу тариқа давлат дастурларининг мазмуну инсон эҳтиёжлари асосида белгиланадиган бошқарув тизими шакллана бошлади.

Бугун ушбу сиёсатнинг натижалари кенг қўлам касб этмоқда. Расмий маълумотларга кўра, 2026 йилнинг биринчи ярмида Қорақалпоғистон иқтисодиёти 10,2 фоизга ўсди. Худудда янги энергетика қувватлари, тиббиёт муассасалари ва транспорт объектилари барпо этилди. Бу ўзгаришлар божхона тушумларининг ўсишида ҳам ўз аксини топмоқда: 2026 йилнинг январь-август ойларида Қорақалпоғистонда божхона тушумлари ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 68,6 фоизга ошди. Мазкур кўрсаткич ҳудуддаги ишбилармонлик фаоллиги ҳақидаги тасаввуримизни янада бойитди. Бу фаоллиқнинг юксалиши, шубҳасиз, оилалар фаровонлигида ҳам ўз ифодасини топмоқда.

Қорақалпоғистон халқи Президент фаолиятининг амалий натижаларини кундалик ҳаётидаги ўзгаришларда кўрмоқда. Масалан, Нукус туманидаги «Дийқан арна» маҳалласида 60 ўринли болалар боччаси фойдаланишга топширилди, спорт майдончалари жиҳозланди, оилавий асарлиқчилик ривожланмоқда. Кегейли туманида Ижтимоий реестрга киритилган 50 та оила иссиқхона мажмуасида меҳнат қилиш имкониятига эга бўлди. Муҳими, ҳар бир оилга ўн сотихдан ер ажратилиб, етиштирилган маҳсулотни тадбиркор томонидан харид қилиш имконияти яратилган. Бу оилалар учун ислохот ўз меҳнати билан даромад топиш имкониятини англади. Бундай ёндашув инсоннинг иқтисодий мустақиллигини мустаҳкамлайди ва ижтимоий қўллаб-қувватлашнинг узоқ мuddатли самарасини таъминлайди.

Қорақалпоғистон ривожига Саида Мирзиёеванинг қўшаётган ҳиссаси

алоҳида эътиборга лойиқ. Давлатимиз раҳбари 2024 йил август ойида унга худудни ривожлантириш бўйича Президент белгиланган вазифалар ижросини назорат қилишни топширган эди. Унинг фаолиятида инсонлар эҳтиёжларига эътибор ва худуднинг узоқ мuddатли истиқболига қаратилган ёндашув йўналган. Бу борада Таҳиятош тумани мисоли эътиборли: Администрация раҳбари эскириб, таъмирталаб ҳолга келган поликлиникага ташриф буюриб, янги бино қуриш заруратини кўтарганидан сўнг замонавий оилавий поликлиника очилди. Шу билан бирга, Саида Мирзиёева 2025 йил июнь ойида бўлиб ўтган Тошкент халқаро инвестиция форумида Boston Consulting Group билан ҳамкорликда ишлаб чиқилган Қорақалпоғистонни 2035 йилгача ривожлантириш стратегиясининг йўналишларини тақдим этди ва инвесторларни худудга сармоя киритишга таклиф қилди. Инсонга ғамхўрликни Оролбўйининг келажаги учун янги имкониятлар яратиш билан уйғунлаштирган бундай ёндашув юксак эътирофга муносиб. Таъкидлаш жоизки, бу каби фаол иштирок Президент белгиланган сиёсатни аҳоли ҳаётида сезиларли натижаларга айлантиришга хизмат қилиб, ижтимоий инфратузилма сифатига нисбатан талабчанликни кучайтирмоқда.

Давлатимиз раҳбарининг навбатдаги ташрифи ҳудуднинг турли соҳалардаги имкониятлари нақадар кенгайганини яна бир бор намоён этди. Президент Кегейлидаги «ADM Agro» интенсив боғи фаолияти билан танишди. Бу ерда 300 иш ўрни яратилган, шурга чидамли навлар етиштирилмоқда ва томчилатиб сугориш технологияси қўлланилмоқда. Мазкур тажриба қишлоқ ҳўжалигини Оролбўйи шароитига илмий асосда мослаштиришнинг аҳамиятини кўрсатади. Саноат корхоналари, маҳалла ва таълим муассасаларига ташрифлар худуд тараққиётини ишлаб чиқариш, бандлик ва инсон салоҳиятининг ўзаро боғлиқлигида кўриб чиқиш имконини берди.

Ташрифнинг муҳим натижаларидан

бири – қиймати 592 миллион долларлик 11 та лойиҳанинг ишга туширилиши ҳамда умумий қиймати етти миллиард долларлик яна 47 та лойиҳа бўйича қурилиш ишларининг бошланиши бўлди. Ушбу лойиҳалар доирасида жами саккиз мингта юқори даромадли иш ўрни яратиш кўзда тутилган. Фойдаланишга топширилган объектлар орасида умумий қуввати 300 мегаватт бўлган икита шамол электр станцияси ва Нукус шаҳридаги Шайх Халифа номидаги шифохона ҳам бор. Бунда режалаштирилган иш ўринлари амалда аҳоли бандлигини таъминлашга эришиш, янги муассасаларни малакали мутахассислар ва барқарор молиялаштириш манбалари билан таъминлашга қаратилган.

Қорақалпоғистонда бўлиб ўтган йилгилида Президент келгусидаги ишларнинг навбатдаги босқичини белгилаб берди. 2027 йилда худудга беш миллиард доллар инвестиция жалб қилиш вазифаси қўйилди. Оилавий тадбиркорлик учун ажратиладиган кредит

ланиши лозим. Оролбўйи учун сувдан оқилана фойдаланиш, аҳоли саломатлигини муҳофаза қилиш ва атроф-муҳит сифати ижтимоий адолат билан бевосита боғлиқ. Ривожланиш жараёнида юзага келадиган қўшимча харажатлар ижтимоий жиҳатдан энг заиф оилалар зиммасига тушишига йўл қўймаслик керак. Шу боис тозалаш иншоотларининг ишлаши, корхоналар томонидан табиати муҳофаза қилиш талабларига риоя этилиши ҳамда аҳолининг ахборотдан фойдаланиш имконияти депутатлар эътиборида бўлиши зарур. Жамоатчилик иштироки муаммоларни ўз вақтида аниқлаш ва улар инсонлар саломатлиги ҳамда фаровонлигига таъсир кўрсатишидан олдин қарорларга тегишли тузатишлар киритишга ёрдам беради.

Ушбу топшириқлар барча даражадаги депутатлик корпусининг келгуси фаолияти мазмунини белгилайди. Белгиланган мuddатларга риоя этилиши, харажатларнинг шаффофлиги ва аҳолининг хизматлардан амалда фойдалана олишини назорат қилишда парламент, Жўқорги Кенгес ва халқ депутатлари туман Кенгашларининг ўзаро ҳамжиҳатлиқда иш олиб бориши зарур. Ижтимоий лойиҳалар ижросини аҳоли, шифокорлар, педагоглар ва маҳалла вакиллари иштирокида муҳокама қилиш муҳим. Натижаларни эса аниқ текшириш мумкин бўлган ўзгаришлар, жумладан, мутахассислар билан таъминланганлик, сув таъминотининг мунтазамлиги, битирувчиларнинг ишга жойлашиши ва оилалар даромадлари асосида баҳолаш лозим.

Қорақалпоғистонни ривожлантириш – ижтимоий адолат ва инсонлар олдидаги масъулиятимиз масаласидир. Оролбўйининг ҳар бир фуқароси, Нукусда ёки олис овулда яшайдиган қатъи назар, муносиб даромад топиш, сифатли тиббий ёрдам олиш ва фарзандларига яхши таълим бериш имкониятига эга бўлиши керак. Президент ташаббусларининг ҳар бир оила ҳаётида аниқ ўзгаришлар орқали рўёбга чиқи-

Нурлибай ҚАЙПБЕРГЕНОВ,
“Адолат” СДП Қорақалпоғистон
Республикаси Кенгаши раиси

Президентимизнинг Қорақалпоғистон Республикаси навбатдаги ташрифи ҳудуд ҳаётидаги муҳим воқеалардан бири бўлди.

Зеро, бугун Қорақалпоғистонда амалга оширилаётган кенг қўламли ислохотлар, йирик инвестиция лойиҳалари ва ижтимоий дастурлар замирида, аввало, инсон манфаати ва халқ фаровонлигини таъминлашдек эзгу мақсад мужассам.

Давлатимиз раҳбарининг ташрифи давомида ҳудудда амалга оширилаётган ишлар билан бир қаторда, истиқболдаги вазифалар ҳам белгилаб берилди. Айниқса, иқтисодиётни диверсификация қилиш, саноат салоҳиятини ошириш, тадбиркорлик учун янада қулай муҳит яратиш, янги иш ўринларини ташкил этиш ва аҳоли даромадларини кўпайтиришга қаратилган лойиҳалар Қорақалпоғистон тараққиётининг янги босқичини белгилаб бермоқда.

Эътиборлиси, ташриф доирасида умумий қиймати 7,6 миллиард доллар бўлган лойиҳаларнинг ишга туширилиши ва янги ишлаб чиқариш қувватлари қурилишига старт берилиши ҳудуднинг инвестициявий жозибадорлиги тобора ортиб бораётганидан далолатдир. Бу рақамлар ортида эса янги корхоналар, замонавий ишлаб чиқариш, маҳаллий кадрлар учун меҳнат имкониятлари ва минглаб оилаларнинг барқарор даромад манбалари мужассам.

Бугунги Қорақалпоғистонни кечаги Қорақалпоғистон билан таққослаганда, амалга оширилаётган ўзгаришларнинг қўлами янада яққол намоён бўлади. Расмий маълумотларга кўра, 2016 йилда худуднинг ялпи худудий маҳсулоти 8,5 триллион сўмни ташкил этган бўлса, жорий йил бошига келиб бу кўрсаткич 54 триллион сўмдан ошди. Бу, ўз навбатида, худуд иқтисодий салоҳиятининг тобора мустаҳкамланиб бораётганини кўрсатади.

Ташрифда аҳоли турмуш шароитини яхшилаш масалаларига ҳам алоҳида эътибор қаратилгани эътиборга молик. Маҳалла инфратузилмасини ривожлантириш, аҳоли даромадларини ошириш, тиббиёт, таълим, спорт, шаҳар муҳитини ободонлаштириш каби йўналишлардаги ишлар инсон кадрини таъминлашга қаратилган ислохотларнинг узвий давоми бўлмоқда. Нукус шаҳрида замонавий дам олиш ва тадбиркорлик муҳитини шакллантириш бўйича амалга оширилган ишлар ҳам бу ёндашувнинг амалий ифодасидир.

Биз учун мазкур жараёнларнинг энг муҳим жиҳати ҳар бир ислохот ва ҳар бир инвестициявий лойиҳа инсон ҳаётида аниқ натижа касб этишидир.

Янги корхона – янги иш ўрни, замонавий инфратузилма – аҳоли учун муносиб шароит, янги таълим имконияти – ёшлар учун мустақкам келажақ демек. Шу маънода, Қорақалпоғистонда амалга оширилаётган ҳар бир бунёдкорлик иши худуднинг бугунги қиёфасини ўзгартириш билан бирга, унинг эртанги тараққиёти учун мустақкам замин яратмоқда.

Биз партиямиз дастурий мақсадларидан келиб чиқиб, ижтимоий адолат, инсон қадрини, муносиб меҳнат ва аҳоли фаровонлигини таъминлашга қаратилган ислохотларни жамоатчилик билан ҳамкорликда қўллаб-қувватлашни муҳим вазифа, деб биламиз.

Президентимизнинг Қорақалпоғистонга ҳар бир ташрифи худуд тараққиётининг янги уфқларини белгилаб бераётгани билан аҳамиятли. Ушбу ташриф ҳам Қорақалпоғистонни иқтисодий жиҳатдан янада қудратли, ижтимоий жиҳатдан барқарор ва инсонлар учун янада фаровон худудга айлантириш йўлидаги муҳим қадам бўлди.

Энг муҳими, бугун Қорақалпоғистонда юзага келаётган янги имкониятлар эртанги кунга бўлган ишончини янада мустаҳкамламоқда.

АДОЛАТНИ УЛУҒЛАШ — ҲАЁТ МЕЗОНИ ЭДИ

Умрини эл-юрт хизматига бахшида этган инсонлар доимо эъзоз ва эҳтиромга лойиқ. Шундай инсонлардан бири – Наманган вилоятининг Уйчи туманида туғилган Ҳалима Муҳитдинова узоқ йиллар суд-ҳуқуқ тизимида самарали фаолият олиб борган, ўз ҳаётини халқ хизматига бағишлаган фидойилардан эди. Устознинг номини абадийлаштириш, унинг ибратли ҳаётини ёшларга намуна қилиб кўрсатиш мақсадида Наманган шаҳрида Ҳалима Муҳитдинова таваллудининг 110 йиллигига бағишлаб тантанали тадбир ташкил этилди.

Президент Администрацияси, Судьялар олий кенгаши, Конституциявий суд, Олий суд, Судьялар ассоциацияси, Адлия вазирлиги раҳбарлари, шунингдек, вилоятлардан келган суд фахрийлари иштирок этган хотира тадбири аввалида Наманган шаҳридаги Тошкент давлат юридик университетининг Ҳалима Муҳитдинова номидаги академик лицейида суд-ҳуқуқ фидойисининг ҳаёт йўли, амалга оширган эзгу ишларига бағишланган тантанали маросим ўтказилди. Унинг хотирасини абадийлаштириш мақсадида таълим даргоҳига Ҳалима Муҳитдинова бюсти ўрнатилиб, хотира музейи ташкил этилди. Тадбир аввалида меҳмонлар томонидан Ҳ.Муҳитдинова бюсти очилиб, пойига гуллар қўйилди. Шундан сўнг, иштирокчилар хотира музейида бўлиб, Ҳалима Муҳитдинова ҳаёти ва фаолиятига бағишланган экспонатлар, иш буюмлари билан танишдилар. Хотира тадбири Наманган вилояти мусикали драма театрида давом этди. Сўзга чиққан суд тизими фахрийлари, меҳмонлар Ҳалима Муҳитдинованинг меҳнат фаолиятига тўхталиб, кўрсатган хизматлари, жасорат ва фидойиликлари ҳақида сўзлаб бердилар.

Тадбир давомида Ҳалима Муҳитдинованинг ҳаёти ва фаолиятига бағишланган “Матонат маликаси” номли китоб ва шу номдаги ҳужжатли фильм тақдироти бўлиб ўтди. Суд-ҳуқуқ фидойисига бағишлаб саҳналаштирилган театр композицияси томошабинларнинг олқишларига сазовор бўлди.

– Бугун ота-биз Ҳалима Муҳитдинованинг хотирасини абадийлаштириш мақсадида амалга оширилган эзгу ишларни кўриб, кўзларимизга ёш келди, – дейди Ҳ.Муҳитдинованинг жияни Санобар Солиева. – У киши ҳар қандай вазиятда ҳам касбига содиқ қолиб, халқ манфаатини биринчи даражага қўйган инсон бўлган. Бу ҳаммамиз учун ибратдир.

Тантанали тадбир давомида Ҳалима Муҳитдинова ҳаёти ва фаолиятига бағишланган “Адолат куёши” номли қўшиқ премьераси ҳам бўлиб ўтди. Шу билан бирга ёзувчилар томонидан “Умр саодати” дoston-позмаси, “Меҳрнинг мангу қўшиғи” номли драма ёзилиб, оммавий ахборот воситаларида эълон қилингани айтилди. Айни шу ишларга ўзининг муносиб хиссасини қўшган ижодкорларга Наманган вилояти ҳокимининг ташаккурномаси ва эсдалик совғалари тақдим этилди.

– Бугунги ҳужжатли фильм ҳамда театр композицияси орқали устоз ҳуқуқшунос Ҳалима Муҳитдинованинг Олий суд раиси сифатида амалга оширган ишлари, тизим ривожига йўлидаги жонбозлиқларига гувоҳ бўлдик. Ҳақиқатан ҳам, адолатни улуғлаш устозимизнинг ҳаёт меъзоли бўлган экан, – дейди Наманган вилояти суди судьяси Наргиза Аҳадова.

Албатта, бу каби тадбирлар Ҳалима Муҳитдинова каби фидойий инсонларнинг хотирасини абадийлаштириш, уларнинг умр йўлини ёшларга ибрат қилиб кўрсатишда муҳим аҳамиятга эга.

Ҳуқуқий давлат қуриш фақат мукаммал қонунлар қабул қилиш билан чекланмайди. Уларни тўғри қўлай оладиган, адолат ва қонунийлик тамойилларига содиқ ҳуқуқшунос кадрларни тайёрлаш ҳам шунчалик муҳимдир. Шу маънода юридик таълим ҳар қандай давлатнинг ҳуқуқий тараққиётини белгилаб берувчи асосий омиллардан бири ҳисобланади. Бугунги глобаллашув, рақамлашув ва ҳуқуқий муносабатлар тобора мураккаблашётган шароитда юридик таълимнинг аҳамияти ҳар қачонгидан ҳам ортиб бормоқда. Сўнгги йилларда Ўзбекистонда юридик таълим тизимини халқаро стандартлар асосида такомиллаштириш, таълим сифати ва амалий тайёргарликни ошириш, ёш ҳуқуқшуносларнинг рақобатбардошлигини таъминлашга қаратилган кенг қўламли иш-лоҳотлар амалга оширилмоқда. Бу ўзгаришлар нафақат юридик касб нуфузини юксалтиришга, балки мамлакатда қонун устуворлиги, инсон ҳуқуқлари ҳимояси ва адолатли жамиятни барпо этишга ҳам хизмат қилмоқда.

ЮРИДИК ТАЪЛИМНИНГ ЯНГИ БОСҚИЧИДА

ҚОНУНИЙЛИК ТАМОЙИЛЛАРИ УСТУВОР

**Саидакмал МАМАСОЛИЕВ,
Тошкент давлат юридик университети
талабаси, Олий Мажлис Сенати
Ёшлар парламенти аъзоси**

ЮРИДИК ТАЪЛИМ НЕГА МУҲИМ?

Шарқда IX-XII асрларда ҳам ҳуқуқий таълим мавжуд бўлган. Мадрасаларда фикҳ, фароиз, ақида каби ҳуқуқий илмлардан таълим берилган.

Юридик таълим замон талабларига жавоб берса, жамиятда қонун устуворлиги, адолат ва ҳуқуқий маданият ҳам мустаҳкамланади. Бугунги кунда ҳуқуқшунос нафақат қонунларни биладиган мутахассис, балки таҳлил қила оладиган, инсон ҳуқуқларини ҳимоя қиладиган, рақамли технологиялардан фойдаланадиган ва халқаро ҳуқуқ нормаларини тушунадиган шахс бўлиши талаб этилмоқда. Шу боис юридик таълим мазмунини ҳам мунтазам янгиланиб, назария билан амалиёт ўртасидаги боғлиқлик кучайтирилмоқда.

Юридик таълимнинг аҳамияти яна шундаки, у фақат ҳуқуқшуносларни эмас, балки юксак ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятга эга фуқароларни шакллантиришга ҳам хизмат қилади. Зеро, ҳуқуқни биладиган ва ҳурмат қиладиган жамиятда қонунбузарликлар камаюди, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари самарали ҳимоя қилинади ҳамда давлат билан жамият ўртасида ўзаро ишонч мустаҳкамланади. Демак, юридик таълимга киритилган ҳар бир сармоя мамлакатнинг ҳуқуқий тараққиёти, адолатли суд тизими ва барқарор келажагига қаратилган муҳим инвестиция ҳисобланади.

ФАРМОН ИЖРОСИ

Юртимизда юридик таълимнинг энг юксак тарқалган методлари ва усуллари Тошкент давлат юридик университетида қўлланиб келинади. 35 ёшга тўлаётган, қарийб мустақиллик билан тенг, халқаро рейтингларда баланд доруналардан тушмай келаётган ушбу порчуллардан кўплаб тажрибали ва салоҳиятли ҳуқуқшунос мутахассисларни

етиштириб чиқармоқда. 2025 йилда Президентимизнинг “Ўзбекистон Республикасида юридик таълим ва илм-фанни янада ислоҳ қилиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги фармони эълон қилинди. Фармон юридик таълим тизимини халқаро стандартлар асосида модернизация қилиш, таълим, илм-фан ва амалиёт интеграциясини кучайтиришга қаратилгани билан аҳамиятлидир. Фармондаги энг асосий янгилликлар сифатида қуйдагиларни санаб ўтиш мумкин:

2026/2027 ўқув йилидан Тошкент давлат юридик университетида клиник ва дуал таълим тизими жорий этилади. Бунда 2-4 курс талабалари таълимнинг 50 фоизи аудиторияда, 50 фоизи эса судлар, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ва бошқа юридик ташкилотларда ўтади.

Юридик таълимда сунъий интеллект технологиялари қўлланилиб, билимларни баҳолаш ва таълим сифати мониторингини рақамлаштирилади.

“Рақамли ҳуқуқ (Digital Law)” халқаро таълим йўналиши очилади ва ўқув жараёни хорижий стандартлар асосида ташкил этилади.

Университетда таълим – тадқиқот – амалиёт интеграцияси кучайтирилиб, академик департаментлар ва тадқиқот марказлари фаолияти йўлга қўйилади.

2030 йилга қадар Тошкент давлат юридик университети таълим ҳуқуқ соҳаси бўйича QS рейтингига дунёда энг яхши 1000 та университет қаторига киришиш мақсади белгиланган.

Фармон ижроси доирасида университетда замонавий бошқарув модели жорий этилди. Профессорлар кенгаши ташкил қилиниб, унинг ҳузурида Академик ҳалоллик ва Тадқиқот қўмиталари фаолияти йўлга қўйилди.

Факультетлар академик департаментлар, тадқиқот марказлари ҳамда

Амалиёт ва карьера марказлари негизда қайта ташкил этилди. Бешта факультетда деканлар, академик департамент бошлиқлари ва тадқиқот марказлари раҳбарлари сайлов асосида лавозимга тайинланди.

Талабаларнинг бандлигини таъминлаш мақсадида 20 дан ортқ “Карьера кўни” ва 4 та меҳнат ярмаркаси ташкил этилди. Натижада 2024/2025-ўқув йили битирувчиларнинг 89,8 фоизи йили билан таъминланди. 2025/2026-ўқув йили битирувчиларнинг 55,9 фоизи эса ўқишни тугатмасидан аввал дуал таълим механизми орқали ўз иш жойига эга бўлишди.

Вазирлар Маҳкамасининг 2026 йил 30 июндаги 350-сон қарорига мувофиқ, янги халқаро “Digital Law” ҳамда “Халқаро ҳуқуқ ва қиёсий ҳуқуқшунослик” таълим йўналишларига қабул қилишда IQ тест тизими жорий этилди. Илк бор “12.00.18 – Рақамли ҳуқуқ” илмий ихтисослиги очилиб, мазкур йўналиш бўйича PhD ва DSc илмий даражаларини берувчи илмий кенгаш ташкил этилди.

ЮНЕСКО билан ҳамкорликда рақамли ҳуқуқ бўйича халқаро менторлик дастури йўлга қўйилди. Европа ва Осиёнинг етакчи университетлари билан қўшма таълим дастурлари, академик алмашинув ва икки дипломли дастурларни амалга ошириш бошланди.

Яқинда университетимизда мазкур фармон ижроси юзасидан ўтказилган матбуот анжуманида юқоридагилардан ташқари илмий ишланмаларни тижоратлаштириш соҳасидаги ютуқлар ҳам маълум қилинди. Жумладан, “TSUL Professional Services” сплн-офф компанияси ҳамда ҳиндистонлик ҳамкорлар иштирокида Рақамли суд экспертизаси ва тадқиқот маркази ташкил этилди.

“Legal Innovation Forum - 2026” доирасида IT Park, Startup Garage, Aloqa Ventures, Yoshlar Venture ҳамда Tuzuk AI билан ҳамкорлик йўлга қўйилди. Университетда VR Court Room виртуал суд модули, Proctorio онлайн-пркторинг тизими, Turnitin антиплагиат платформаси ҳамда сунъий интеллект асосида ишловчи AI баҳолаш модули амалиётга татбиқ этилди. “Pro Bono” тизими асосида 65 марта сайёр қабул

ташкил қилиниб, қарийб минг нафар фуқарога бепул ҳуқуқий ёрдам кўрсатилди.

Матбуот анжуманида университетнинг халқаро рейтинглардаги натижалари ҳам маълум қилинди. Хусусан, Times Higher Education Impact Rankings 2026 рейтингига университет дунёда 401-ўринини эгаллади. “Сифатли таълим” йўналиши бўйича эса қарийб 200 поғона юқорилаб, дунёнинг энг яхши 200 университети қаторига кирди.

UI GreenMetric World University Rankings рейтингига университет дунё бўйича 181-ўрин ва Ўзбекистонда 1-ўринини эгаллади. Шунингдек, WURI рейтингига 123-ўрин, Higher Education Global Ranking рейтингига дунё бўйича 2-ўрин (Ўзбекистонда 1-ўрин), RUR University Ranking (Teaching) рейтингига эса 388-ўринда қайд этилди. Университет “Green Gown Awards - 2026” халқаро мукофотида 34 давлат орасидан Осиёдаги ягона университет-финалчи сифатида эътироф этилди.

Юридик таълимни такомиллаштиришга қаратилган ҳар бир ислохот мамлакатнинг ҳуқуқий тараққиётига қаратилган стратегик қадамдир. Бугун Ўзбекистонда амалга оширилаётган кенг қўламли иш-лоҳотлар, хусусан, клиник ва дуал таълимнинг жорий этилиши, рақамли ҳуқуқ йўналишининг очилиши, сунъий интеллект технологияларининг таълим жараёнига татбиқ этилиши, халқаро ҳамкорликнинг кенгайиши ҳамда таълим, илм-фан ва амалиёт интеграциясининг кучайтирилиши миллий юридик таълимнинг янги босқичга кўтарилаётганини аққол намоеън этмоқда. Муҳими, бу ўзгаришлар ҳуқуқшуносларнинг фақат қонунни биладиган мутахассис эмас, балки мустақил фикрлайдиган, замонавий технологиялардан самарали фойдаланадиган, инсон ҳуқуқлари ва қонун устуворлиги қадриятларига содиқ профессионал сифатида шакллантиришга хизмат қилади. Демак, Янги Ўзбекистонда юридик таълим миллий қадриятлар ва илгор халқаро тажрибани уйғунлаштирган ҳолда, мамлакатимизда ҳуқуқий давлат ва кучли фуқаролик жамиятини барпо этишнинг муҳим таянчи бўлиб хизмат қилади.

Ибрат

Илм бизга ўз аҳволимизни, ҳаракатларимизни ойна каби кўрсатади. Зехнимизни, фикримизни қилич каби ўтқир қилади.

Абдулла АВЛОНИЙ

Шундай одамларни ахтарингки, улар билан суҳбат қилмоқ яхши китоб ўқимоққа баробар бўлсин. Шундай китобларни ахтарингки, муталааси файласуфлар суҳбатига тенг бўлсин.

Френсис БЕКОН

Фақат фойдаси тегадиган илмни олиш керак, фойдасиз фазилатдан қочмоқ ва фақат зарур нарсага қулоқ очмоқ лозим.

Абдурахмон ЖОМИЙ

SAMARQAND DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

Муаллимлар

КЕЛАЖАК
ЙЎЛБОШЧИЛАРИ

Инсон ҳаётида шундай касблар борки, унинг қад-рини бирор бир ўлчов билан белгилаб бўлмайди. Чунки бу касб эгаси бир инсоннинг эмас, бутун авлоднинг тақдирига дахлдор. Ўқитувчилик ана шундай ша-рафли ва масъулиятли касблардан бири.

Бола мактаб остонасига қа-дам қўйган кўни унинг қўлидан етаклайдиган, қалбида илмга қизиқиш уйғотадиган, “сен ҳар қандай ишни қила оласан”, дея унга ишонч бағишлайдиган инсон – муаллимдир.

Устознинг бир оғиз сўзи боланинг хотирасида йиллар давомида сақла-ниши мумкин. Биргина эътибори унинг ўз кучига ишончини оширади. Биргина тўғри йўл-йўриғи эса унинг ўз касбини танлашига сабаб бўлиши мумкин.

Шу маънода муаллимнинг меҳнати фақат синфхона ёки аудитория билан чекланмайди. Унинг меҳнати жамият-нинг эртанги қиёфасида давом этади. Бугун мамлакатимизда таълим соҳасига, айниқса, ўқитувчи ва мураб-бийларнинг меҳнатига қаратилаётган эътибор замирида ҳам ана шу ҳақиқат мужассам. Янги Ўзбекистонда инсон қадри, илм ва маърифат масалалари устувор вазифалардан бири сифа-тида белгиланар экан, бу жараёнда устознинг ўрни алоҳида эътироф этил-моқда.

Президентимиз таълим соҳасига оид нутқ ва маърузаларида ўқитувчи касбининг нуфузини ошириш, педагог-ларнинг меҳнатини муносиб рағбат-лантириш, уларнинг касбий салоҳия-тини юксалтириш, замонавий билим ва кўникмаларни эгаллаши учун зарур шароитларни яратиш муҳимлигини до-имо таъкидлаб келмоқда.

Бу эътиборнинг моҳияти битта ҳақиқатда мужассам: келажакки мак-таб яратади, мактабнинг юраги эса – устоз.

УСТОЗГА ЯРАТИЛГАН
ИМКОНИАТ – КЕЛАЖАККА
КИРИТИЛГАН САРМОЯ

Замон ўзгармоқда. Технологиялар ривожланмоқда. Болаларнинг дунёқа-раши, ахборот олиш имкониятлари кенгаймоқда. Бугунги ўқувчи дунёнинг турли нуқталаридаги янгиликлардан бир зумда хабардор бўлиши мумкин.

Шундай шароитда ўқитувчининг ўзи ҳам доимо изланишда бўлиши керак. Ўз устида ишламаган педагог замон билан ҳамнафас бўла олмайди. Били-мини мунтазам оширадиган, янги ме-тодларни ўрганадиган, технологиялар-

дан самарали фойдаланадиган устоз эса ўқувчининг ишончини қозонади.

Шунинг учун педагогларга яратила-ётган имкониятлар фақат бир касб ва-килига кўрсатилаётган ғамхўрлик эмас. Бу – мамлакатнинг интеллектуал са-лоҳиятини оширишга қаратилган узоқ муддатли сармоядир. Зеро, бугун би-лим олган устоз эртага ўша билимни юзлаб, минглаб ўқувчиларга еткази-ди.

Ана шундай масъулиятли вазифани зиммасига олган таълим даргоҳлари-дан бири – Самарқанд давлат педагог-ика институтидир.

Мазкур институт Янги Ўзбекис-тон ислохотлари доирасида Ўзбекис-тон Республикаси Президентининг 2022 йил 21 июндаги ПҚ-289-сон қарори асосида ташкил этилди. Институт 2022/2023 ўқув йилидан бошлаб ўз фа-олиятини йўлга қўйди.

Даргоҳнинг асосий вазифаси – таъ-лим тизими учун замонавий билим ва касбий кўникмаларга эга, мустақил фикрлайдиган, маънавий етуқ ва ўз касбига садоқатли педагог кадрларни тайёрлаш.

Бугун институтда кундузги ва кечки таълим шакллари мавжуд. Таълим жа-раёни Амалий фанлар ва жисмоний маданият, Табиий фанлар, Педагогика, Тиллар, Ижтимоий фанлар факультет-лари ҳамда Аниқ фанлар олий мак-таби фаолияти орқали ташкил этилган.

Айни вақтда институтда 26 та таъ-лим йўналиши бўйича кадрлар тайёр-ланмоқда. Даргоҳда тахсил олаётган 10 619 нафар талаба – бу шунчаки ста-тистик рақам эмас. Уларнинг ҳар бири эртага мактабга кириб борадиган, бо-лаларга билим ва тарбия берадиган бўлажак устоздир.

Бугун аудиторияда ўтирган талаба эртага синфхонада ўқувчилар қарши-сида туради. Шунинг учун педагогика институтида берилган билим, ўтказил-ган ҳар бир машғулот, устоз ва талаба ўртасидаги ҳар бир мулоқотнинг ор-тида катта масъулият бор.

УСТОЗ УСТОЗНИ
ТАРБИЯЛАЙДИ

Институтда 450 нафардан зиёд про-фессор-ўқитувчи меҳнат қилмоқда. Уларнинг вазифаси фақат маъруза

Шаҳзода НЕГМАТОВА,
Самарқанд давлат педагогика институти
ректори, профессор

ўқиш ёки имтиҳон қабул қилишдан ибор-рат эмас. Улар бўлажак педагогларга касб сирларини ўргатади. Уларга дарс бериш маданиятини сингдиради. Шо-гирд қалбини англашни ўргатади.

Энг муҳими, улар ўз шахсий наму-наси билан устоз қандай бўлиши ке-раклигини кўрсатади. Чунки педагог-икада энг кучли дарс – устознинг шах-сий намунасидир.

Ўқитувчи талабасидан китоб ўқишни талаб қилса, аввало, ўзи китоб билан дўст бўлиши керак. Изланишни талаб қилса, ўзи изланиши лозим. Интизом ҳақида гапирса, ўзи интизомли бўлиши шарт. Шундагина устознинг сўзи шо-гирд қалбига етиб боради.

ДУНЁ ТАЖРИБАСИГА
ОЧИЛГАН ЭШИК

Бугун таълимни бир ҳудуд ёки бир мамлакат тажрибаси билан чеклаб бўлмайди. Дунёда педагогика соҳа-сида янги методлар, янги технология-лар ва янги ёндашувлар пайдо бўл-моқда.

Институтнинг 60 дан ортқ хори-жий олий таълим муассасалари билан ҳамкорлик қилиши ҳам бўлажак педа-гогларнинг халқаро тажрибадан бахра-манд бўлиши учун муҳим имконият-дир.

Бундай ҳамкорликлар орқали илғор таълим тажрибаларини ўрганиш, за-монавий педагогик ёндашувларни ўз-лаштириш ва таълим сифатини янги босқичга кўтариш учун янги имкони-ятлар пайдо бўлади. Ахир дунё билан ҳамнафас бўлган устозгина ўқувчисини замонавий дунёга тайёрлай олади.

КИТОБ БОР ЖОЙДА
ТАФАККУР БОР

Институтнинг Ахборот-ресурс мар-кази ҳам талабаларнинг билим оли-шида муҳим ўрин тутати. Марказ фон-дида 100 мингдан ортқ нашр мавжуд бўлиб, электрон кутубхона базаси ҳам яратилган.

Замонавий технологиялар инсонга ахборотни тез етказиб бериши мум-кин. Аммо билимни чуқур англаш, таҳ-лил қилиш, мушоҳада юритиш ва мус-тақил фикрлаш учун китобнинг ўрни бекиёс. Шу боис бўлажак педагогнинг таълими аудитория билан чекланмас-лиги, унинг изланишлари кутубхонада ҳам давом этиши муҳим.

МУАЛЛИМНИНГ ОБРЎСИ –
ХАЛҚНИНГ ИШОНЧИ

Муаллимнинг жамиятдаги обрўси бир кунда шаклланмайди. Бу обрў йил-лар давомидаги меҳнат, ҳалоллик, би-лим ва шогирдларга бўлган меҳр би-лан яратилади.

Устознинг ҳақиқий бойлиги – унинг шогирдларидир.

Йиллар ўтиб, шогирди уни кўчада учратиб: “Устоз, сиз менга таълим бергансиз”, деса, ана шу сўзнинг ўзи мингта мукофотдан афзал.

Бугун мамлакатимизда ўқитувчи меҳнатига бўлган эътибор кучайиб бо-раётгани ҳам ана шу касбнинг жамият ҳаётидаги ўрни билан боғлиқ.

Муаллимнинг қадри юксалса, Ёш-ларнинг илмга муносабати ўзгаради. Илмга муносабат ўзгарса, мактаб муҳити ўзгаради.

Мактаб муҳити ўзгарса, жамият-нинг маънавий қиёфаси юксалади.

Шу маънода устозларга яратил-ган ҳар бир шароит, унинг касбий ри-вожи учун берилган ҳар бир имконият, меҳнатини муносиб баҳолашга қара-тилган ҳар бир ташаббус – аслида ке-лажак авлод учун яратилган имконият-дир.

Институт жамоаси ҳам ана шу масъулиятни хис қилган ҳолда, таълим тизими учун муносиб кадрлар тайёрлаш, педагогик таълим сифатини юксалти-риш ва замонавий устозларни камола етказиш йўлида меҳнат қилмоқда.

Зеро, мактабга кириб келган ҳар бир бола – келажак. Унинг қўлига қа-лам тутқазган устоз эса ана шу ке-лажакнинг биринчи йўлбошчиси-дир.

Мақтаб

— МУҚАДДАС
ОСТОНА

Устозлик – бу бола қалбига илм уруғини қадаш, уни меҳр ва сабр билан парваришлаш, келажакка ишончли авлодни тарбиялашдек юксак масъули-ятли ишдир. Айниқса, бошланғич синф ўқитув-чиси учун бу масъулият янада катта. Чунки бо-ланинг мактаб остонасидаги илк қадами, китоб билан биринчи учрашуви ва илмга муносабати ай-нан шу даврда шаклланади.

Муҳиддин ОМАД,
Наманган вилоят кенгаши матбуот котиби

Косонсой туманидаги 47-умумий ўрта таълим мактаби-нинг бошланғич синф ўқитувчиси Моҳичеҳра Ума-рова ана шундай масъулиятли касб эгаларидан. У Пре-зидент ташаббуси билан илк бор ўтказилган «Йил ўқитувчиси» танловида туман бўйича биринчи ўринни эгаллаб, кейинги си-нов босқичларидан ҳам муваффақиятли ўтди.

Танловда республика бўйича 46 мингдан ортқ педагог ишти-рок этди. Улар орасидан 208 нафар ўқитувчи ўз тумани ёки шаҳрида биринчи ўринни эгаллаб, муносиб эътирофга сазовор бўлди.

Моҳичеҳра Умарова учун бу ғалаба йиллар давомидаги меҳнат ва изланишларнинг натижаси. У олий тоифали ўқитувчи, мил-лий сертификат соҳиби. Касбий маҳорати учун турли устамалар билан рағбатлантириб келинмоқда.

Таълим соҳасида амалга оширилаётган ислохотлар, педа-гогларнинг билим ва малакасини оширишга яратилаётган имко-ниятлар, улар меҳнатининг моддий ва маънавий жиҳатдан рағ-батлантирилаётгани устозлар учун янги имконият эшикларини очмоқда. «Йил ўқитувчиси» танлови голибларига белгиланган 616 миллион сўмлик пул мукофоти эса бу эътиборнинг яна бир амалий ифодаси бўлди.

Айниқса, Устоз ва мураббийлар байрами арафасида бундай катта мукофотга сазовор бўлиш Моҳичеҳра учун унутилмас воқеага айланди.

– Бу қувончли ғалаба мен учун янада масъулият олиб келди. Камтарона меҳнатимга берилган бундай юксак баҳо менга куч ва ишонч беради. Мукофотга лойиқ қўрилганимдан ха-бар топганимда, аввало, ота-онам, устозларим, мактаб жамо-аси ва шогирдларим кўз ўнгимдан ўтишди. Бу ютуқни улар билан бирга эришилган натижа деб биламан. Энди янада кўпроқ изланиб, болаларга сифатли таълим беришга ҳаракат қиламан, – дейди Моҳичеҳра Умарова.

Унинг устозликка меҳри оила муҳитида шаклланган. Отаси Ибодулло Умаров ҳам таълим соҳаси вакили. Онаси Саидахон опа эса 35 йил бошланғич таълим соҳасида фаолият юритиб, на-фақага чиққан. Синглиси Ниҳола ҳам айни пайтда Навоий ви-лоят, Қармана туманидаги 33-мактабда олий тоифали бошланғич синф ўқитувчиси.

Моҳичеҳранинг турмуш ўртоғи Маврулбек Қосимов тиббиёт ходими. Катта ўғли Иброҳимбек Қарши давлат университетиди педиатрия йўналишида тахсил олмоқда. Ўртанча фарзанди Му-бинжон 9-синфда ўқийди, кенжа қизи Санобархон эса богча тар-бияланувчиси.

Унинг укаси Муҳаммаджон Умаров туман ички ишлар бўли-мида инспектор-психолог, катта лейтенант лавозимида хизмат қилмоқда.

Бир оилада турли касб эгалари меҳнат қилаётган бўлса-да, уларни бир мақсад – ўз ишига садоқат ва элга наф келтириш ис-таги бирлаштиради.

Хулоса ўрнида шунини айтиш лозимки, Моҳичеҳра каби устоз-ларнинг голиблиги нафақат уларнинг шахсий ютуғи, балки мак-таб жамоаси, туман таълим тизими ва вилоят педагоглари учун ҳам қувончли воқеадир.

Илмдан бир шуъла
дилга тушган он,
шундан билурсанким
илм бепоён.

Абулқосим ФИРДАВСИЙ

ЭҲТИРОМ

Ривоят қилишларича, кунлардан бирида султон Ҳусайн Бой-қаро овга чиқишни ихтиёр этди. Унга ҳазрат Алишер Навоий ҳамроҳ бўлди. Овдан қайтар эканлар, бир қишлоқдан ўтдилар. Қўча четида турган олти-еттти ёшлардаги болакай салом берди.

Султон Ҳусайн қўлини қўксига қўйиб, алик олдию ўтиб кета-верди. Алишер Навоий эса болани кўриб, отини тўхтатди. Овдан тушиб, бола билан қўшқўлни кўришди. Кейин тагин отига миниб, йўлида давом этди.

Навоийнинг бу иши шаҳаншоҳни ҳайрон қолдирди.

– Мавлоно, – деди у Навоийга юзланиб, – Сиз салтанатнинг ва-зир бўлсангиз, бунинг устига, юртда таниқли шоир бўлсангиз, наинки гўдак бир болага шунчалар мурувват кўрсатурсиз?

– Олампаноҳ, – деди Навоий жилмайиб. – Гап шундаки, бир вақтлар шу боланинг отаси маним саводимни чиқазган эрди. Мен устозимнинг етти пушти олдида қарздормен!

ОЧИҚЛИК ДАВЛАТДАН ҲАМ, ЖАМИЯТДАН ҲАМ МАСЪУЛИЯТ ТАЛАБ ҚИЛАДИ

Публицистика

1991 йилда биринчи синфга чиққанман. Ўша йили Ўзбекистон мустақил давлат бўлганини эшитганман, албатта. Аммо бунинг мамлакат ва инсон ҳаёти учун қандай улкан маъно ағла-тишини тўлиқ тушунмасдим. Мен учун ўша пайтда биринчи кўнгирак, мактаб форма, янги дўстлар, алифбо ва мактабга илк бор бориш ҳая-жони муҳимроқ эди.

Саодат СОДИҚОВА,
журналист

Бугун, орадан 35 йил ўтиб, орта қарасам, бир авлоднинг улғай-ишини билан бирга мустақил Ўзбекистон ҳам юқалиб борганини ҳис қиламан.

Биз мустақилликни дарслардан эмас, аввало, ҳаётдан англаб бордик. Ўз тилимиз, тарихимиз, қадриятлари-миз, динимиз, миллий ўзлигимиз ҳақи-даги нукта назаримиз шаклланди, та-саввурларимиз кенгайди. Китобларда исмларни катта ҳарфлар билан битил-ган аждодларимиз меросига бошқача нигоҳ билан қарай бошладик.

Зеро, бу заминда давлатчилик анъа-наси, илм ва маърифат, адолат ва жа-мияти бошқариш тажрибаси асрлар да-вомида шаклланган. Амир Темурнинг “Куч – адолатда” тамойилини олайлик. У бир неча аср аввал айтилган бўлса-да, бугунги давлатчилик учун ҳам ўз аҳамия-тини йўқотмаган. Фақат унинг замонавий ифодаси бошқача: қонун устуворлиги, инсон ҳуқуқлари, адолатли қарор, дав-лат органларининг ҳисобдорлиги.

Шу нуқтада 35 йиллик мустақил-лиқнинг яна бир муҳим маъноси на-моён бўлади. Мустақил давлат фақат ўз ҳудуди, чегараси ва рамзларига эга бўлган давлат эмас. У, энг аввало, ўз тарққийёт йўлини белгилаш, ўз муа-моларини ўзи ҳал қилиш ва ўз фуқаро-сининг тақдирини ўзини масъулият олиш қобилиятига эга бўлган давлатдир.

Шунинг учун бугун мустақиллик ҳақида ёзмоқчи бўлганимда “35 йил ичида мамлакатимизда нима ўз-гарди? Бу ўзгаришлар инсоннинг кундалик ҳаётида нимани ўзгар-тирди?” каби саволларга жавоб то-пишга ҳаракат қилди кўрдим.

Масалан, қамбағаллик даражаси-нинг 2017 йилдаги 35 фоиздан 4 фо-изга туширилгани ҳақидаги рақамни олайлик. Бу шунчаки иқтисодий кўр-сатки эмас. Унинг ортда миллионлаб одамларнинг ҳаёти, оилавий шароити, даромади ва эртанги кунга муносабати турибди. 2025 йилда “Қамбағал оила-лар реестри”га киритилган 2,7 мил-лион инсоннинг тиббий қўриқдан ўтқа-зилгани, юз минглаб фуқароларга бе-пул тиббий ёрдам кўрсатилгани ҳам

ижтимоий сиёсатнинг тобора манзилли тус олаётганини кўрсатади.

Мен учун эса Мустақилликнинг маз-муни фарзандларимнинг имконият-лари кенгайишида намоён бўлади.

35 йил аввал биринчи синфга чиқ-қан қизалоқ бугун фарзандлар тарбиялаёт-ган онага айланди. Ўша қизалоқ мус-тақилликнинг сиёсий моҳиятини ан-гламаган бўлиши мумкин. Аммо унинг фарзандлари бугун қандай тилни ўр-ганиши, қаерда таълим олиши, қандай касб танлаши, дунёдаги тендошлари билан рақобат қила олиши ҳақида ўй-лайди.

Бир пайтлар ёшлар бир йилда бир марта, биттагина олийгоҳни танлаб, ўз имкониятини шу бир қарор билан синаб кўрарди. Бугун эса уларнинг ол-дида танлов анча кенгайган. Абитури-ент бир вақтнинг ўзида бешта олий таълим муассасасига ҳужжат топши-риб, ўз билими ва имкониятини бир нечта йўналишда синаб кўриши мум-кин. Бу ўзгаришни мен шахсий ҳа-ётимда ҳам ҳис қилдим. Фарзандим ана шу имкониятдан фойдаланиб, бир вақтнинг ўзида бир нечта олий-гоҳга ҳужжат топширди. Унинг қайси бирини танлаш ҳақида ўйлаётганини кузатар эканман, бир нарсани аниқ се-зилди: бугун ёшларнинг олдида битта эшик эмас, бир нечта имконият бор. Бу шунчаки қабул тартибидеги ўзга-риш эмас. Ёшларга танлаш имкони-ятини бериш – унинг ўрнига қарор қабул қилиш эмас, ўз тақдирини ўзи белгилашига ишонишдир.

Буларини ўйлар эканман, мустақил-лиқнинг яна бир ҳақиқати ҳақида ўй-лайман: давлатнинг баъзи ютуқлари кўпинча бугун эмас, эртага кўринад.

Янги мактаб биноси бугун кўзга ташланади. Аммо унинг ҳақиқий нати-жаси ўша мактабни битирган бола ўз ҳаётини қандай қура олишида намоён бўлади. Бугунги университет битирув-чисининг билими эса мамлакатнинг ўн, йигирма йилдан кейинги иқтисодий са-лоҳиятига таъсир қилади. Шу боис ке-лажак учун энг катта инвестиция – ин-соннинг билими ва қобилиятига кири-тилган инвестициядир.

Таълим, соғлиқни сақлаш, юқори технологиялар, экологик барқарорлик, қонун устуворлиги, маҳалла тараққи-ёти, тинчлик ва бағрикенглик – бир қар-ашда турли йўналишлар. Аслида эса уларнинг марказида битта тушунча ту-рибди: инсон учун муносиб ҳаёт шаро-итини яратиш.

Бирок бу мақсадга эришиш учун иқтисодий ўсиш ва ижтимоий дастур-ларнинг ўзи етарли эмас. Жамиятда ишонч ҳам бўлиши керак. Шу ерда мен журналист сифатида сўнги йиллар-даги энг муҳим ўзгаришларидан бири – очиклик ҳақида ўйлайман.

Ўн йил аввал журналистик амали-ётда ахборот излаш баъзан алоҳида бир жараён эди. Бирор идорадаги қар-ор, рақам ёки муаммо бўйича расмий маълумот керак бўлса, телефон қи-лардик, хат ёзардик, яна кўнгирак қи-лардик. Охир-оқибат “Масала ўрга-нилпти”, деган жавоб олардик... Му-аммонинг ўзи ҳақида маълумот бор, аммо расмий муносабат олиш гўё берк эшикни қайта-қайта қоқишдек гап эди. Бундай вазиятда журналистнинг им-конияти чекланади. Энг ёмони, жамият ҳам бир томонлама ахборот билан қо-либ кетади.

Бугун ахборот майдони бутун-лай бошқа. Давлат органларининг жамоатчилик билан мулоқоти, расмий интернет ресурслари, ижтимоий тармоқлар, матбуот

хизматлари, очик маълумотлар – буларнинг барчаси ахборот олиш имкониятини кенгайтди.

Аммо очиклиқнинг ҳақиқий синови ахборотни эълон қи-лиш билан тугамайди. Очик-лиқнинг биринчи босқичи – АХБОРОТ БЕРИШ. Иккинчиси – САВОЛГА ЖАВОБ БЕРИШ. Учинчиси эса – ЖАМОАТ-ЧИЛИК КЎТАРГАН МУАММО АСОСИДА ҚАРОРНИ ҚАЙТА КЎРИБ ЧИҚИШГА ТАЙЁР БЎ-ЛИШ. Кўркув бор жойда одам савол беришдан тийилади. Ишонч бор жойда эса савол кўпаяди. Журналиста ёқади-ган жавоб эмас, аниқ жавоб керак. Танқиддан қўрқмайдиган давлат эмас, танқиддан тўғри хулоса чиқара оладиган давлат кучли бўлади. Очикли-қнинг яна бир муҳим жиҳати бор: у давлатдангина эмас, жа-ми-ятдан ҳам масъулият талаб қилади. Ахборотга эга бўлиш – уни тўғри англаш, савол бе-риш – далилга таяниш, танқид қи-лиш – ечим таклиф қи-лиш маданиятини ҳам тақозо этади. Шу маънода очиклик эшикнинг очилиши эмас, икки томонлама мулоқот мадания-тининг шаклланишидир.

Очиклиқнинг ютуғи ва қадри ҳам шунда – давлат ва жамият бир-биридан юз ўнгириб эмас, бир-бирининг қўзига қараб гаплаша бошлайди. Ўзбекистонда бу мулоқот маданияти шаклланиб бо-раётгани бугунги сплюхотларнинг энг сезиларли жиҳатларидан биридир.

Шу билан бирга, очиклиқни бир кунда қарор топадиган жараён сифатида ҳам қабул қилиб бўлмайди. У ҳар кунги му-носабатларда, берилган саволга жа-вобда, танқидга муносабатда ва жамо-атчилик фикри иноватга олинган қарор-ларда намоён бўлади.

...1991 йилда биринчи синфга қа-дам қўйган бола учун мустақиллик – тушунчаси катта, маъноси ноаниқ сўз эди. Бугун эса у сўзнинг мазму-нини фарзандларимизнинг келажаги, ўз фикримизни эркин айти олишимиз, ахборотга эга бўлишимиз, қонун ҳи-момасида эканимизни ҳис қилишимиз орқали англаймиз.

Шунинг учун 35 йиллик сарҳисобнинг энг муҳим саволи, эҳтимол, “Нимага эришдик?” эмасдир. Энди биз ўзимиздан: “Кейинги авлодга қандай Ўзбекистонни қолдираимиз?” деб сўрашимиз керак. Бу саволга жавоб эса эртага эмас, бугунги қарорларимизда, бугунги муносабатларимизда, бугун фарзандларимизга бераётган тарбиямиз ва имкониятларимизда шаклланоқда. Мустақилликнинг кейинги ўн йилликларини қандай мазмун билан тўлдирish эса энди бизнинг қўлимизда. Шу улғу масъулиятни муносиб адо этиб, фарзандларимизга фахр билан топширадиган буюк Ўзбекистонни биргаликда барпо этиш барчамизга насиб этсин.

МУАЛЛИМ

Шоирга дедилар:

– Сиз бахтли инсон,
Халқингиз ардоқлар, ҳамма танийди.

Шоир жавоб қилди:

– Менда бир армон:
Муаллим десалар мени қанийди!

2002 йил, 30 сентябрь

“Устоз Ғафур Ғулом қатнашган давраларда шеър-ларини ўз оғизларидан неча-неча бора эшитдим. Бир сафар Ғафур ака елкамга қоқиб, “Кеча телевизорда шеър ўқиган бола сенмисан. Ёзавер, ўғлим”, деганла-рини ҳеч қачон унутмайман. Ойбек домла уйларига чорлаб, Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасига аъзоликка тавсия ёзиб, уни қўлимга тутқазганлар. Бу воқеа ҳам сира эсимдан чиқмайди.

- Ақлим танидим-у қошимда шу кун
Жасур акаларим сафини кўрдим...”

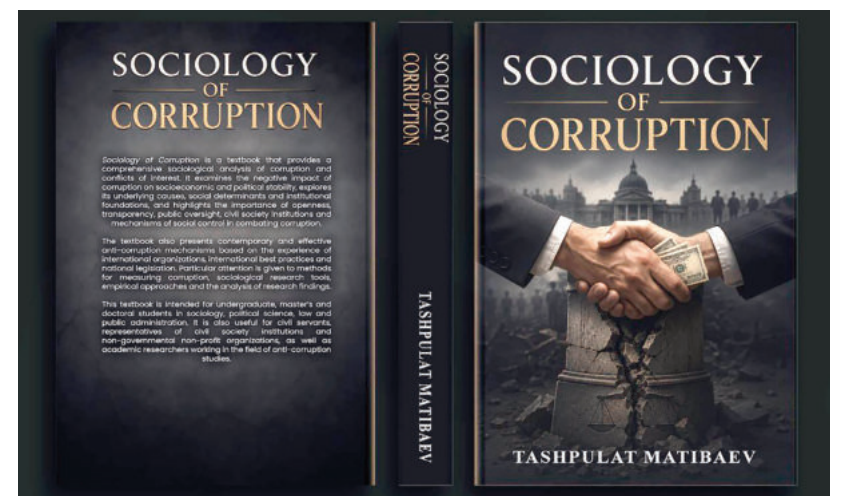
Абдулла ОРИПОВ

(Манба: abdullaoripov)

Янги китоб

ЎЗБЕК СОЦИОЛОГИЯСИ ХАЛҚАРО ИЛМИЙ МАЙДОНДА

Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши депу-тати, социология фанлари доктори, профессор Тошпўлат Матибаевнинг “Коррупция социологияси” – “Sociology of Corruption” номли дарслиги Дубайда инглиз тилида чоп этилди.

Мазкур дарслик олим партиядошимизнинг кўп йиллик илмий-пе-дагогик фаолияти, жамиятда кечаётган ижтимоий жараёнларни соци-ологик нуқта назардан ўрганиш борасидаги изланишлари натижаси-дир. Унда коррупциянинг келиб чиқиш сабаблари, ижтимоий муноса-батларга таъсири ҳамда унинг олдини олишда жамият иштирокининг аҳамияти ёритилган.

Нашрда коррупция ижтимоий муносабатлар, қадриятлар, инсти-тутлар ва жамоатчилик ҳулқ-атвори билан узвий боғлиқ мураккаб хо-диса сифатида таҳлил қилинади. Бундай ёндашув ушбу муаммонинг ижтимоий илдизларини чуқурроқ англаш, унга шароит яратувчи омилларни ўрганишда муҳим аҳамиятга эга.

Дарсликда коррупция ва манфаатлар тўқнашувининг ижтимоий сабаблари ҳамда оқибатларига алоҳида эътибор қаратилган. Шу-нингдек, давлат бошқарувида очиклик ва шаффофликни таъминлаш, жамоатчилик назоратини кучайтириш, фуқаролик жамияти инсти-тутларининг роли ва коррупцияга нисбатан ижтимоий муносабатни шакллантириш масалалари тадқиқ қилинган.

Асарнинг инглиз тилида чоп этилиши Ўзбекистондаги социоло-гик тадқиқотлар натижаларини халқаро илмий жамоатчиликка кен-роқ тақдим этиш имконини беради. Бу миллий илм-фан ютуқларини дунёга танитиш, коррупциянинг ижтимоий омиллари юзасидан ил-мий мулоқот ва тажриба алмашиш доирасини кенгайтириш йўлидаги муҳим қадамдир.

ADOLAT

Муассис: “Адолат” СДП Сиёсий Кенгаши

QR коди
орқали
газетанинг
электрон
вариантини
юклаб олинг!

Бош муҳаррир: Исрол ХАМРОЕВ

Таҳрир хайъати:

Баҳром АБДУҲАЛИМОВ
Наримон УМАРОВ
Мухаммад АЛИ
Гавҳар АЛИМОВА
Мухаррам ДАДАХОДЖАЕВА

Қодир ЖўРАЕВ
Озода ПАРПИБОЕВА
Тошпўлат МАТИБАЕВ
Абдуқамол РАҲМОНОВ
Собир ТУРСУНОВ

Котибият – 71 288-42-14 (144); 95 096-07-75
Қабулхона – 71 288-42-12 (141)

НАШР
КЎРСАТКИЧИ: 100

Газета 1995 йил 22 февралдан
чика бошлаган

Навбатчи муҳаррир – Абдуқамол Йўлдошев
Масъул котиб – Абдуғани Содиков

Таҳририят манзили: 100043, Тошкент шаҳри,
Чилонзор тумани “Шарк тонги” кўчаси, 23-уй.

Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 0018 рақами билан 2006 йил 6 декабрда рўйхатга олинган. Қоғоз бичими А-2. Ҳажми – 3 босма табоқ. Офсет усулида босилган. Буюртма Г – 901

Адади – 4 005
Босишга топширилган вақти – 21.00
Босишга топширилган – 21.10

Баҳоси келишилган нархда

Таҳририятга келган қўлзмалар тақриб қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди. Реклама материаллари учун таҳририят жавобгар эмас. Газетанинг етказиб берилиши учун обунани расмийлаштирган ташкилот жавобгар.

“Шарк” НМАК босмахонасида чоп этилди.
Қорхона манзили: Тошкент шаҳри Буюк Турон кўчаси, 41-уй.